

SŁOWO WSTĘPNE

Oddajemy w Państwa ręce kolejny, 27 tom Prac Komisji Krajobrazu Kulturowego zatytułowany „Mapy krajobrazu kulturowego. Przegląd doświadczeń”. Tym razem uwaga autorów skupiła się na syntetycznych mapach krajobrazu kulturowego, wykonywanych dla obszaru Polski – na opracowaniach koncepcyjnych w małych skalach od 1 500 000 do 1: 3 000 000. Omawiany tom jest bogato ilustrowany kartograficznie. Prezentowane i krytycznie ocenione są zarówno mapy syntetyczne jak i większość źródeł oraz map poszczególnych zjawisk (elementów) kulturowych (historycznych, etnograficznych, architektonicznych, osadniczych i in.), wykorzystywanych przy opracowaniu map krajobrazów kulturowych. Przedstawiono również dyskusję nad doбором metod kartograficznych, wykorzystywanych w trakcie opracowania i wykonywania map krajobrazów kulturowych. Pozwala to czytelnikowi na prześledzenie drogi tworzenia map oraz na porównanie powstałych opracowań.

W naukach o krajobrazie podejmowano liczne próby kartograficznego ilustrowania zróżnicowania krajobrazów kulturowych. Większość z nich przedstawia rozkład przestrzenny obiektów dziedzictwa kulturowego. Uznając całościowe podejście do krajobrazu, w wymiarze materialnym, fizjonomicznym i symbolicznym, wizualizacja kartograficzna jest wyzwaniem trudnym i ryzykownym. Problemy i trudności opracowania map krajobrazów kulturowych omawia w artykule wstępnym Urszula Myga-Piątek.

Anna Majchrowska przedstawia doświadczenia innych krajów europejskich typologii krajobrazów kulturowych oraz mapy wykonane na ich podstawie. Przemysław Śleszyński prezentuje proces opracowywania „Mapy krajobrazu kulturowego Polski w diagnozie koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030”. Inną propozycję doboru elementów na mapie krajobrazów kulturowych w ujęciu funkcjonalnym proponuje Urszula Myga-Piątek.

Joanna Plit przedstawia założenia i kryteria wydzielania środkowych „szczebli” regionalizacji krajobrazów historyczno-kulturowych Polski. Wyniki badań zaprezentowano na mapie. Artykuł Aliny Awramiuk-Godun i Bartłomieja Iwańczaka ma charakter metodyczny. Autorzy różnymi metodami kartograficznymi próbują wyznaczyć granicę przenikania kulturowego na obszarze Podlasia.

Przedstawione tu propozycje mają na celu rozpowszechnienie zdobytych doświadczeń autorów, przybliżenie bogatej bibliografii dotyczącej map krajobrazowych oraz uwrażliwienie badaczy krajobrazu na potrzeby krytycznego oglądu materiałów źródłowych wykorzystywanych w kartografii.

Joanna Plit, Urszula Myga-Piątek

